

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านชาวเขา โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ ครั้งนี้มีความคิดต้องการที่จะเสนอภาพของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศสพ.) ชาวเขา และแนวทางในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้คณะกรรมการ ศสพ. เพื่อมุ่งหวังให้สามารถดำเนินงานได้เองในระยะยาวต่อไป

โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ กล่าวคือใช้การประชุมคณะกรรมการ ศสพ. จากหมู่บ้านต่าง ๆ หมู่บ้านละ 3 คน จาก 10 หมู่บ้าน และแบ่งเป็นการประชุมกลุ่มย่อย ให้ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นถึงงานของ ศสพ. ในหมู่บ้านว่าขณะนี้ได้ทำอะไรไปแล้วบ้างเกี่ยวกับ ศสพ. ช่วยชาวบ้านที่ประสบปัญหาหรือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้มากน้อยอย่างไร การจัดทำข้อมูลผู้ด้อยโอกาสทางสังคมทำแล้วหรือไม่ มีปัญหาอย่างไร โดยการกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่ประจำกลุ่มให้ทุกคนพูด จากนั้นมีการนำเสนอในที่ประชุมใหญ่โดยตัวแทนกลุ่มย่อย แล้วมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมกับคณะกรรมการในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบจากแต่ละ ศสพ. ในหมู่บ้านต่าง ๆ ตลอดจนทั้งแนวทางการดำเนินงาน ศสพ. ในกรณีที่ต้องติดต่อใช้บริการสวัสดิการสังคมจากรัฐ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการได้ด้วยตนเองต่อไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะคือ

1. เจ้าหน้าที่ฯ สามารถจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวนี้ได้ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้ง ศสพ. แล้ว
2. คณะกรรมการ ศสพ. ที่เข้าร่วมการประชุมควรประกอบด้วย ศสพ. ที่ดำเนินงานได้ผลระดับหนึ่ง ศสพ. ที่ดำเนินงานได้บางส่วน และ ศสพ. ที่เพิ่งจัดตั้ง เพื่อจะได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและช่วยเหลือกันได้ในโอกาสต่อไป
3. การอบรมให้ความรู้หรือจัดการประชุมเช่นนี้ อาจต้องมีหลายครั้งสำหรับ ศสพ. บางหมู่บ้าน ซึ่งต้องใช้เวลา ไม่ควรเร่งรัดเพื่อผลโดยเร็ว จุดมุ่งหมายสุดท้ายคือสามารถคิดเป็นและทำเป็นด้วยตนเอง
4. เจ้าหน้าที่ควรมีความเชื่อมั่นว่าด้วยภูมิปัญญาของชาวเขา (การที่เขาสามารถดำรงความเป็นชุมชนมาได้จนทุกวันนี้) สามารถที่จะดำเนินงาน ศสพ. โดยลำพังต่อไปได้